ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ

«Հաշվապահական հաշվառում» գիրքը նախատեսված է հաշվապահական հաշվառումը ինքնուրույն ուսումնասիրող սկսնակների, ուսումնական հաստատությունների դասախոսների և ուսանողների, ինչպես նաև կազմակերպությունների հաշվապահների, ֆինանսահաշվային ոլորտի այլ աշխատողների համար:

Գիրքը բաղկացած է 6 բաժիններից: 1-ին բաժնում ներկայացված է հաշվապահական հաշվառման ընդհանուր հիմունքները՝ մասնավորապես հաշվապահական հաշվառման նկարագիրը և պատմական զարգացումը, միջոցները և դրանց գոյացման աղբյուրները, կրկնակի գրանցումը, հաշիվները և հաշվային պլանը, գործառնությունների հաշվապահական ձևակերպումները, փաստաթղթավորումը և գույքագրումը, ՖՀՄՍ-ները և հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը, ֆինանսական հաշվետվությունները և դրա տարրերի ճանաչումն ու չափումը:
Հաջորդ բաժիններում ներկայացված են ակտիվների և պարտավորությունների (բաժին 2), սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի (բաժին 3), ծախսումների (բաժին 4), հարկերի (բաժին 5) և արտահաշվեկշռային (բաժին 6) հաշվառման մոտեցումները:

Նյութի մատուցման մեթոդիկան, շարադրանքը, հաջորդականությունը կառուցված է այնպես, որ ավելի հեշտ լինի դրա յուրացումը: Յուրաքանչյուր գլխի վերջում կան հարցեր, խնդիրներ և առաջադրանքներ՝ ստուգելու անցած նյութի ընկալումը:

Բովանդակություն

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

Գլուխ 1. Հաշվապահական հաշվառման առարկա և մեթոդ

1.1. Ունեցվածքի պարզագույն հաշվառումից մինչև գիտություն

1.2. Հաշվապահական հաշվառումը որպես տեղեկատվական համակարգ

1.3. Միջոցները և դրանց գոյացման աղբյուրները

1.4. Միջոցների և դրանց գոյացման աղբյուրների հավասարությունը

1.5. Հաշվապահական հաշվառման առարկան

1.6. Հաշվապահական հաշվառման մեթոդը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 2. Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2.1. Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության կառուցվածքը

2.2. Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում տեղի ունեցող փոփոխությունները

2.3. Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ակտիվների ու պարտավորությունների ներկայացումը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 3. Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

3.1. Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության կառուցվածքը

3.2. Եկամուտը

3.3. Ծախսը

3.4. Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության կառուցվածքը

3.5. Ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 4. Հաշվապահական հաշիվներ և հաշվային պլան

4.1. Հաշվապահական հաշիվները

4.2. Հաշվային պլանը

4.3. Հաշվապահական հաշիվների դասակարգումը

4.4. Հաշիվների դասակարգումը ըստ հաշվում մնացորդի արտացոլման եղանակի

4.5. Հաշիվների դասակարգումը ըստ տեղեկատվության ընդգրկման և արտացոլման ծավալների

4.6. Հաշիվների դասակարգումը ըստ հաշվառման նպատակի

4.7. Հաշիվների դասակարգումը ըստ ձևի

4.8. Հաշվապահական հաշիվների կիրառումը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 5. Կրկնակի գրանցման եղանակ և գործառնությունների գրանցում

5.1. Կրկնակի գրանցման եղանակը
5.2. Գործառնությունների հաշվապահական ձևակերպումը
5.3. Հաշվապահական հաշիվներում գրանցումների կատարումը
5.4. Շրջանառության տեղեկագիրը
5.5. Սինթետիկ և անալիտիկ հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 6. Փաստաթղթավորում և գույքագրում

6.1. Փաստաթղթավորումը
6.2. Փաստաթղթաշրջանառությունը
6.3. Փաստաթղթերի դասակարգումը
6.4. Փաստաթղթերի վավերապայմանները
6.5. Ստորագրության իրավունքը հաշվապահական փաստաթղթերում
6.6. Սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերի ստուգումը
6.7. Գույքագրումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 7. Հաշվապահական հաշվառման կարգավորում

7.1. Հաշվապահության համընդհանուր ստանդարտները
7.2. Ամբողջական ՖՀՄՍ-ներ և ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ
7.3. Հաշվապահական հաշվառման իրավական կարգավորումը ՀՀ-ում
7.4. Հանրային հատվածի հաշվապահական հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 8. Ընդհանուր նշանակության ֆինանսական հաշվետվություններ

8.1. Ընդհանուր նշանակության ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակը և բաղկացուցիչները
8.2. Հիմնական հատկանիշները
8.3. Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը
8.4. Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը
8.5. Ծանոթագրությունները
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 9. Ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի ճանաչում և չափում

9.1. Ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի ճանաչումը
9.2. Ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի չափումը
9.3. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

ԲԱԺԻՆ 2. ԱԿՏԻՎՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գլուխ 10. Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում ու հաշվառում
10.1. Ակտիվների դասակարգումը
10.2. Պարտավորությունների դասակարգումը
10.3. Ակտիվների և պարտավորությունների հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 11. Հիմնական միջոցներ
11.1. Հիմնական միջոցների սահմանումը
11.2. Հիմնական միջոցների ճանաչումը
11.3. Հիմնական միջոցների դասերը
11.4. Հիմնական միջոցների հաշվառումը
11.5. Հիմնական միջոցների չափումը
11.6. Հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը
11.7. Հիմնական միջոցների մաշվածությունը
11.8. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը
11.9. Հիմնական միջոցների մաշվածության մեթոդները
11.10. Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվառումը
11.11. Գնահատումների վերանայումները
11.12. Հիմնական միջոցների միավորի հիմնական բաղադրիչները
11.13. Հիմնական միջոցներին ապաճանաչումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 12. Պաշարներ
12.1. Պաշարների սահմանումը
12.2. Պաշարների չափումը
12.3. Պաշարների հաշվառումը
12.4. Պաշարների ինքնարժեքի չափման մեխանիզմները
12.5. Պաշարների ապաճանաչումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 13. Դրամական միջոցներ
13.1. Դրամական միջոցների սահմանումը և կարգավորումը
13.2. Դրամական միջոցներ դրամարկղում
13.3. Դրամական միջոցներ բանկերում
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 14. Առևտրական դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր
14.1. Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերը
14.2. Գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 15. Կանխավճարներ և առհաշիվ գումարներ
15.1. Տրված կանխավճարները
15.2. Ստացված կանխավճարները
15.3. Առհաշիվ գումարները

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 16. Աշխատակիցների հատուցումներ

16.1. Աշխատակիցների հատուցումների սահմանումը և դասակարգումը

16.2. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների ճանաչումը և չափումը

16.3. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների հաշվառումը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 17. Գործառնական վարձակալություն

17.1. Վարձակալության սահմանումը

17.2. Վարձակալության դասակարգումը

17.3. Գործառնական վարձակալությունը վարձակալի մոտ

17.4. Գործառնական վարձակալությունը վարձատուի մոտ

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 18. Ոչ նյութական ակտիվներ

18.1. Ոչ նյութական ակտիվների սահմանումը

18.2. Ոչ նյութական ակտիվների ճանաչումը և չափումը

18.3. Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան

18.4. Գնահատումների վերանայումները

18.5. Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչումը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 19. Ֆինանսական գործիքներ

19.1. Ֆինանսական գործիքների սահմանումը

19.2. Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և չափումը

19.3. Ամորտիզացված արժեքը և արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 20. Փոխառու միջոցներ

20.1. Փոխառու միջոցների դասակարգումը

20.2. Փոխառության ծախսումները

20.3. Փոխառու միջոցների հաշվառումը

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 21. Ֆինանսական վարձակալություն

21.1. Ֆինանսական գործարքի երևույթը վարձակալությունում

21.2. Ֆինանսական վարձակալության դասակարգման իրավիճակները

21.3. Ֆինանսական վարձակալությունը վարձակալի մոտ

21.4. Ֆինանսական վարձակալությունը վարձատուի մոտ

Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 22. Պետական շնորհներ

22.1. Պետական շնորհներ և պետական օգնություն
22.2. Պետական շնորհների ճանաչումը և չափումը
22.3. Պետական շնորհների հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 23. Արտարժույթ

23.1. Արժույթը և ֆունկցիոնալ արժույթը
23.2. Արտարժույթով գործառնությունների արտացոլումը ֆունկցիոնալ արժույթով
23.3. Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 24. Ակտիվների վերագնահատում, արժեզրկում, անհավաքագրելիություն

24.1. Հիմնական միջոցների վերագնահատումը
24.2. Հիմնական միջոցների արժեզրկումը
24.3. Պաշարների արժեքի նվազումը
24.4. Դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիությունը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

ԲԱԺԻՆ 3. ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ, ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐ

Գլուխ 25. Սեփական կապիտալ

25.1. Սեփական կապիտալի դասակարգումը և հաշվառումը
25.2. Կանոնադրական կապիտալը
25.3. Շահույթը (վնասը)
25.4. Շահաբաժինը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 26. Եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիր

26.1. Եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը
26.2. Եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 27. Հասույթ

27.1. Հասույթի չափումը
27.2. Հետաձգված վճարումը
27.3. Ապրանքների վաճառքը
27.4. Մանրածախ մեթոդի կիրառումը
27.5. Ծառայությունների մատուցումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 28. Այլ եկամուտներ և ծախսեր
28.1. Այլ գործառնական եկամուտները և ծախսերը
28.2. Շարունակական գործունեության այլ եկամուտները և ծախսերը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

ԲԱԺԻՆ 4. ԾԱԽՍՈՒՄՆԵՐ

Գլուխ 29. Ծախսումների ընդհանուր նկարագիր և հաշվառում
29.1. Ծախսումների ընդհանուր նկարագիրը
29.2 Ծախսումների հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 30. Արտադրական ծախսումներ
30.1. Արտադրական ծախսումների նկարագիրը
30.2. Արտադրական ծախսումների հաշվառումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 31. Ոչ ընթացիկ ակտիվների կառուցման (ստեղծման) ծախսումներ
31.1. Հիմնական միջոցների կառուցման (ստեղծման) ծախսումները
31.2. Ոչ նյութական ակտիվների ներստեղծումը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

ԲԱԺԻՆ 5. ՀԱՐԿԵՐ

Գլուխ 32. Հարկեր և պարտադիր վճարներ
32.1. Հարկերի և պարտադիր վճարների տեսակները
32.2. Հարկման կարգերը
32.3. Հարկերի հաշվառումը
32.4. Շահութահարկը
32.5. Եկամտային հարկը
32.6. Ավելացված արժեքի հարկը
32.7. Ակցիզային հարկը
32.8. Գույքահարկը
32.9. Հողի հարկը
32.10. Մաքսատուրքը, մաքսավճարը
32.11. Շրջանառության հարկը
32.12. Արտոնագրային վճարը
32.13. Հաստատագրված վճարը
32.14. Տույժերը, տուգանքները
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

Գլուխ 33. Հետաձգված հարկեր

33.1. Ֆինանսական և հարկային հաշվառումների նպատակները
33.2. Հարկային բազա
33.3. Ժամանակավոր և մշտական տարբերությունները
33.4. Հետաձգված հարկերի ճանաչումը և չափումը
33.5. Հետաձգված հարկերի հաշվառումը և հաշվանցումը
33.6. Շահութահարկի հաշվառման քայլերը
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

ԲԱԺԻՆ 6. ԱՐՏԱՀԱՇՎԵԿՇՌԱՅԻՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ

Գլուխ 34. Արտահաշվեկշռային հաշվառում

34.1. Արտահաշվեկշռային հաշվառման ընդհանուր նկարագիրը
34.2. Արտահաշվեկշռային հաշիվները
Հարցեր, խնդիրներ, առաջադրանքներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1. ՀՀՄՍ-ներ (Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներ)
Հավելված 2. ՖՀՄՍ-ներ (Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ)
Հավելված 3. ՖՀՄՄԿ Մ-ներ (Ֆինանսական հաշվետությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի Մեկնաբանություններ)
Հավելված 4. ՄՄԿ Մ-ներ (Մեկնաբանությունների մշտական կոմիտեի Մեկնաբանություններ)
Հավելված 5. ԱԲԳ կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հավելված 6. ԱԲԳ կազմակերպության շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը 31/12/2015թ. ավարտվող տարվա համար
Հավելված 7. ԱԲԳ կազմակերպության սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը 31/12/2015թ. ավարտվող տարվա համար
Հավելված 8. ԱԲԳ կազմակերպության ֆինանսական արդյունքների և չբաշխված շահույթների մասին հաշվետվությունը 31/12/2015թ. ավարտվող տարվա համար
Հավելված 9. ԱԲԳ կազմակերպության դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը 31/12/2015թ. ավարտվող տարվա համար
Հավելված 10. Ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումներ
Հավելված 11. Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների ցանկը